

ВЕЧНИТЕ И МОДЕРНИ ПРОФЕСИИ

РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ

Професията на рентгеновия лаборант изисква точност, прецизност, дисциплина и много знания в различни научни направления - медицина, физика, радиология, социално-хуманитарни науки и др. Тази широка палитра от знания дава възможност на рентгеновите лаборанти да изпълняват редица дейности в образната диагностика, нуклеарната медицина, лъчелечението и други области с приложение на източници на йонизиращи лъчения, подпомагащи диагностичния и лечебния процес.

Професията „Рентгенов лаборант“ става все по-атрактивна в условията на непрекъснато развиващите се съвременни технологии и усъвършенстване на медицинската техника. Дигитализацията на информацията допринася за бързото поставяне на диагноза и взимането на своевременни решения от медицинския екип за лечението на пациента. Все по-широкото използване на компютърната и магнитно резонансната томография дават възможност за още по-точна и детайлна диагностика.

Организираното обучение на рентгенови лаборанти в България започва през 1942 г. и се изразява в шестмесечни и едногодишни курсове. От 1956 г. до 1983 г. тази специалност се е придобива в Обединения медицински техникум в София. През 1985 г. този профил отново е открит към Полувисшия медицински институт в столицата. Понастоящем рентгенови лаборанти се обучават в медицински колежи в страната.

ОБРАЗОВАНИЕ

Обучението по специалност „Рентгенов лаборант“ се извършва в медицински колежи. То се провежда в редовна форма и е с продължителност 3 академични години. Осъществява се по учебен план и програми, отговарящи на единните държавни изисквания за специалността „Рентгенов лаборант“ и на съвременните международни стандарти.

Теоретичните и практически занимания по време на учебния процес целят да подготвят специалисти, които да прилагат самостоятелно и/или по назначение на лекар методи и техники по образна диагностика, нуклеарна медицина и лъчелечение, както и други области с приложение на източници на йонизиращи лъчения, подпомагащи диагностичния и лечебния процес. Студентите усвояват знания за конвенционалната рентгенова диагностика, ултразвуквата диагностика, компютърната томография, мамографията, магнитния резонанс и интервенционалните методи. В хода на обучението бъдещите рентгенови лаборанти усвояват и методи за диагностика и лечение в областта на нуклеарната медицина като PET-CT и гама-камера, както и методи и техники за лъчелечение на онкологични и неонкологични заболявания чрез използване на линейни ускорители и радиохирургия. Младите специалисти придобиват умения за компетентно приложение както на традиционните, така и на дигиталните рентгенографски системи (PACS). Те усвояват и навици за лъчезащита на пациентите и персонала, за адекватна реакция при непоносимост към контрастни материи, умения за работа в екип и комуникация с пациента и неговите близки.

Поради характера на средата за обучение, всички студенти преминават задължителен предварителен и периодичен (ежегоден) медицински преглед (съгласно Наредба № 29 на МЗ от 16.09.2005 г. за Здравни норми и изисквания при работа в среда на йонизиращи лъчения), както и задължителен постоянен дозиметричен контрол (съгласно Наредба № 32 на МЗ от 7 ноември 2005 г. за Условията и реда за извършване на индивидуален дозиметричен контрол на лицата, работещи с източници на йонизиращи лъчения). Това гарантира контрола на здравето на студентите в специалност „Рентгенов лаборант“.

Завършилите базово обучение по специалността придобиват образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“. Тези, които желаят могат да продължат обучението си с магистърска програма по Управление на здравните грижи, което ще им даде възможност да станат старши рентгенови лаборанти, преподаватели в медицински колеж по специалността и др.

Обучението по специалност „Рентгенов лаборант“ се осъществява в:

- *Медицински колеж „Йорданка Филаретова“ към Медицински университет – София ;*
- *Медицински колеж към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна;*
- *Медицински колеж към Медицински университет – Плевен;*
- *Медицински колеж към Медицински университет – Пловдив.*

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилите специалност „Рентгенов лаборант“ могат да се реализират в специализирани звена в различни лечебни заведения:

- ⇒ Рентгенови кабинети и отделения към Диагностично-консултативни центрове и лечебни заведения за болнична помощ;
- ⇒ Лъчетерапевтични звена;
- ⇒ Нуклеарно-медицински лаборатории;
- ⇒ Радиоимунологични лаборатории;
- ⇒ Специализирани лечебни заведения;
- ⇒ Научни институти;
- ⇒ Диспансери;
- ⇒ Рехабилитационни центрове и други.

ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ

Професията на рентгеновия лаборант спада към регулираните професии - т.е. професии с голямо обществено значение, които изискват непрекъснато обновяване, разширяване и повишаване на знанията и уменията. След дипломирането си рентгеновите лаборанти стават членове на Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи. Като съсловна организация БАПЗГ в сътрудничество с университетски и болнични структури осигурява продължаващо обучение, което води до овладяване на нови знания и умения и повишаване на компетенциите. Асоциацията предлага и курсове за дистанционно обучение. Всички форми на продължаващо обучение са кредитирани по Единната кредитна система на БАПЗГ. Участието във всеки курс и научен форум носи определен брой кредитни точки.

След 5-годишен период и при набиране на 150 кредитни точки от различни мероприятия (курсове за продължаващо обучение, конгреси, конференции, семинари, научни форуми и др.) членовете на БАПЗГ получават сертификат за по-висока степен на професионална компетентност, което дава възможност за получаване на допълнителни месечни суми към основното трудово възнаграждение.